

KO E TOHI 'A PAULA KO E 'APOSETOLO KI HE KAKAI KALETIA

6 'Oku ofo 'a Paula 'i he'enau hiki vave meiate ia mo e ongoongolelei, 8 Pea ne tuku ke mala'ia 'akinautolu 'oku malanga'aki ha ongoongolelei kehe. 11 Na'e akonekina 'a Paula 'i he ongoongolelei kae 'ikai mei he tangata, ka mei he 'Otua: 14 Pea ne fakahā 'ene anga 'a'ana 'i he te'eki ai ui ia, 17 Pea mo ia na'a ne fai ai leva.

¹ Ko au Paula, ko e 'aposetolo, ('ikai mei he kau tangata, pe 'i ha tangata, kae meia Sisu Kalaisi, mo e 'Otua ko e Tamai, 'aia na'a ne fokotu'u hake ia mei he pekia;) ² Pea mo e ngaahi kāinga kotoa pē 'oku 'iate au, ki he ngaahi siasi 'i Kalētia: ³ Ke 'iate kimoutolu 'ae 'ofa mo e melino mei he 'Otua ko e Tamai, pea mo hotau 'Eiki ko Sisu Kalaisi, ⁴ 'Aia na'a ne foaki ia koe'uhi ko 'etau ngaahi angahala, koe'uhi ke ne fakamo'ui 'akिताutolu mei he maama kovi ni, 'o fakatatau ki he finangalo 'oe 'Otua ko 'etau Tamai: ⁵ Ke 'iate ia pe 'ae fakafeta'i ke ta'engata pea ta'engata. 'Emeni. ⁶ 'Oku ou ofo 'i ho'omou hiki vave pehē meiate ia na'a ne uiui'i 'akimoutolu 'i he 'ofa 'a Kalaisi, ki he ongoongolelei 'e taha: ⁷ 'Aia 'oku 'ikai "ko e taha kehe mo'oni;" ka 'oku ai 'ae ni'ihi 'oku fakamamahi 'akimoutolu, pea ko honau loto ke fakakehe 'ae ongoongolelei 'a Kalaisi. ⁸ Kapau 'e malanga'aki

‘ekimautolu, pe ha ‘āngelo mei he langi, ha ongoongolelei kehe kiate kimoutolu, ka ‘oku ‘ikai ko ia na‘a mau malanga‘aki kiate kimoutolu, ke mala‘ia pe ia. ⁹ ‘O hangē ko ia na‘a mau tomu‘a lea ‘aki, peau toe lea ‘aki eni, Kapau ‘e malanga‘aki ‘e ha taha ha ongoongolelei kehe kiate kimoutolu, kae ‘ikai ko ia kuo mou ma‘u, ke mala‘ia pe ia. ¹⁰ He ‘oku ou fai ni ko e fakafiemālie‘i ki he tangata, pe ko e ‘Otua? Pe ko ‘eku fai ni ke lelei pe ki he tangata? He kapau ‘oku ou kei fai ke lelei ki he tangata, ‘oku ‘ikai ko e tamaio‘eiki au ‘a Kalaisi. ¹¹ Pea ‘oku ou fakapapau atu kiate kimoutolu, ‘e kāinga, ko e ongoongolelei na‘aku malanga‘aki, ‘oku ‘ikai mei he tangata ia. ¹² He na‘e ‘ikai te u ma‘u ia mei ha tangata, pea na‘e ‘ikai ako ia kiate au, ka ‘i hono fakahā mai ‘e Sisu Kalaisi. ¹³ He kuo mou fanongo ki he‘eku ‘ulungāanga ‘i mu‘a ‘i he lotu fakaSiu, he na‘aku fakatanga ‘o lahi hake ‘aupito ‘ae siasi ‘oe ‘Otua, ‘o maumau‘i ia: ¹⁴ Mo ‘eku fai lahi ki he lotu fakaSiu ‘o lahi hake ‘i he tokolahi na‘a mau to‘utangata ‘i hoku fonua, he na‘aku fai feinga ‘o lahi hake ‘aupito ki he ngaahi talatupu‘a ‘a ‘eku ngaahi tamai. ¹⁵ Ka ‘i he finangalo lelei ‘oe ‘Otua, ‘aia na‘a ne fakamavae au mei he manāva ‘o ‘eku fa‘ē, ‘o ne ui au ‘i he‘ene anga‘ofa, ¹⁶ Ke fakahā hono ‘Alo ‘iate au, koe‘uhi ke u malanga‘aki ia ‘i he ngaahi Senitaile; na‘e ‘ikai leva te u fakakaukau mo e kakano mo e toto: ¹⁷ Pea na‘e ‘ikai te u ‘alu hake ki Selūsalema kiate kinautolu na‘e ‘aposetolo ‘i mu‘a ‘iate au; ka na‘aku ‘alu ki ‘Alepea, peau toe liu mai ki Tamasikusi. ¹⁸ Pea hili ‘ae ta‘u ‘e tolu, ne u ‘alu hake ki Selūsalema, ke fe‘iloaki mo Pita, pea nofo mo ia ‘i he ‘aho ‘e

hongofulu ma nima. ¹⁹ Ka na'e 'ikai te u mamata ki ha ni'ihi 'oe kau 'aposestolo, ka ko Semisi, ko e tokoua 'oe 'Eiki. ²⁰ Pea ko eni, ko e ngaahi me'a 'oku ou tohi kiate kimoutolu, vakai, 'i he 'ao 'oe 'Otua, 'oku 'ikai teu loi. ²¹ Hili ia, na'aku ha'u ki he ngaahi potu 'o Silia mo Silisia; ²² Pea na'e 'ikai 'iloa hoku mata 'e he ngaahi siasi 'o Siutea 'aia na'e 'ia Kalaisi: ²³ Kae ngata pe 'i he'enau fanongo, "Ko ia ia na'a ne fakatanga'i 'akitautolu 'i mu'a, 'oku ne malanga'aki ni 'ae tui 'aia na'a ne tomu'a maumau'i." ²⁴ Pea na'a nau fakaongoongolelei'i 'ae 'Otua koe'uhi ko au.

2

1 'Oku ne fakahā 'ene 'alu hake ki Selūsalema, mo e me'a na'a ne 'alu hake ai: 3 Mo e 'ikai kamu 'a Taitusi: 11 Mo 'ene valoki'i 'a Pita, mo ne fakahā kiate ia hono 'uhinga, 14 'Oku tui ia mo e kakai Siu kia Kalaisi ke tonuhia ai, kae 'ikai tonuhia 'i he ngaahi ngāue: 20 Pea 'oku 'ikai ke mo'ui 'i he angahala, 'akinautolu kuo fakatonuhia.

¹ Pea hili 'ae ta'u 'e hongofulu ma fā, pea u toe 'alu hake ki Selūsalema mo Pānepasa, peau 'ave 'a Taitusi foki. ² Na'aku 'alu hake 'i hono fakahā mai, 'o faka'ilo atu kiate kinautolu 'ae ongoongolelei ko ia 'aia 'oku ou malanga'aki ki he ngaahi Senitaile, ka 'i he fufū pe kiate kinautolu taki taha na'e ongoongo, telia na'a 'iloange, 'oku ou lele pe kuo u lele ta'e'aonga. ³ Pea ko Taitusi, ko e Kiliki, na'e 'iate au ia, na'e 'ikai si'i te nau fekau ke kamu ia: ⁴ Pea koe'uhi ko e kāinga loi na'e omi fakafufū, 'onau hū fakafufū mai ke mataki'i 'etau tau 'atāina, 'aia 'oku tau ma'u 'ia Kalaisi Sisu, koe'uhi ke nau fakapōpula'i 'akitautolu: ⁵ Pea na'e 'ikai si'i te

mau fakavaivai ki ai 'i ha feitu'ula'ā si'i 'e taha; koe'uhi ke 'iate kimoutolu ma'uaipē 'ae mo'oni 'oe ongoongolelei. ⁶ Pea koe'uhi ko kinautolu na'e lahi hake, (neongo 'enau lahi, koe'uma'ā ia kiate au: 'oku 'ikai filifilimānako 'ae 'Otua ki he tangata:) he ko kinautolu na'e lahi, na'e 'ikai te nau fakahā ha me'a fo'ou kiate au: ⁷ Kae kehe, 'i he'enau mamata kuo tuku kiate au 'ae ongoongolelei ki he ta'ekamu, 'o hangē *ko e tuku* kia Pita 'aia 'oe kamu; ⁸ (He ko ia na'a ne ngāue mālohi 'ia Pita ki he ngāue faka'aposetolo ki he kamu, ko ia ia na'e mālohi 'iate au ki he kakai Senitaile:) ⁹ Pea kuo mamata 'a Semisi, mo Kifasi, mo Sione, 'akinautolu na'e hangē ko e ngaahi pou, ki he 'ofa kuo foaki kiate au, na'a nau tuku mai kiate au mo Pānepasa 'ae nima to'omata'u 'oe fe'ofa'ofani: ke ma 'alu ki he kakai Senitaile, ka ko kinautolu ki he kamu. ¹⁰ 'O nau *pehē* pe, kema manatu ki he kakai masiva; 'ae me'a ko ia foki na'aku fie fai ki ai. ¹¹ Pea 'i he hoko 'a Pita ki 'Aniteoke, na'aku tu'u hake 'o valoki ia, koe'uhi na'e totonu hono valoki'i. ¹² Koe'uhi 'i he te'eki ai ha'u 'ae ni'ihī mei 'a Semisi, na'e kai fakataha ia mo e kakai Senitaile: ka 'i he'enau hoko mai, na'e mahu'i 'o ne fakamavae ia, ko e manavahē kiate kinautolu 'oe kamu. ¹³ Pea fai mālualoi mo ia 'a hono toe 'oe kau Siu foki; ko ia na'e 'auhia ai foki 'a Pānepasa 'i he'enau mālualoi. ¹⁴ Ka 'i he'eku mamata na'e 'ikai te nau 'a'eva totonu, 'o fakatatau ki he mo'oni 'oe ongoongolelei, ne u *pehē* ai kia Pita, 'i he 'ao 'okinautolu kotoa pē, "Kapau ko koe, ko e Siu, 'oku ke fai 'o fakatatau ki he anga 'oe kakai Senitaile, kae 'ikai hangē ko e kakai Siu, ko e hā 'oku ke pule'i ai 'ae kakai Senitaile ke fai 'o hangē ko e kakai Siu?" ¹⁵ Ko

kitautolu 'oku tupu ko e kakai Siu, ka 'oku 'ikai ko e "kau angahala 'ae kakai Senitaile," ¹⁶ 'Oku tau 'ilo 'oku 'ikai fakatonuhia ha tangata 'e he ngaahi ngāue 'oe fono, ka 'i he tui 'a Sisu Kalaisi, kuo tau tui kia Sisu Kalaisi, koe'uhi ke fakatonuhia 'akitautolu 'e he tui 'a Kalaisi, kae 'ikai 'i he ngaahi ngāue 'oe fono: he 'oku 'ikai fakatonuhia'i ha tokotaha 'e he ngaahi ngāue 'oe fono. ¹⁷ Pea ka lolotonga 'etau kumi ke tau tonuhia meia Kalaisi, kuo 'ilo 'akitautolu ko e kau angahala, pea kuo hoko ai 'a Kalaisi ko e tauhi 'oe angahala? 'Ikai 'aupito. ¹⁸ He kapau 'oku ou toe langa'i 'ae ngaahi me'a na'aku faka'auha, ta 'oku ou ngaohi au ko e angahala. ¹⁹ He ko e me'a 'i he fono kuo mate ai au ki he fono, koe'uhi ke u mo'ui ki he 'Otua. ²⁰ Kuo tutuki au ke mate 'o hangē ko Kalaisi: ka 'oku ou mo'ui; ka 'oku 'ikai ko au, ka ko Kalaisi 'oku mo'ui 'iate au: pea ko 'eku mo'ui eni 'i he kakano, 'oku ou mo'ui 'i he tui ki he 'Alo 'oe 'Otua, 'aia na'e 'ofa kiate au, 'o ne foaki ia 'e ia koe'uhi ko au. ²¹ 'Oku 'ikai te u fakata'e'aonga 'ae 'ofa 'ae 'Otua: he kapau 'oku mei he fono 'ae fakatonuhia, pea tā kuo pekia ta'e'aonga 'a Kalaisi.

3

1 'Oku ne 'eke ha me'a na'a nau si'aki ai 'ae tui, kae falala ki he fono? 6 Ko kinautolu 'oku tui 'oku fakatonuhia'i, 9 Pea tāpuekina fakataha mo 'Epalahame. 10 'Oku ne fakamo'oni ia mei he me'a kehekehe.

¹ 'Ae kau Kalētia vale, ko hai kuo ne fakamatavalea 'akimoutolu, koe'uhi ke 'oua na'a mou talangofua ki he mo'oni, 'akimoutolu na'e fakahā tautonu 'i homou 'ao 'a Sisu Kalaisi mo hono tutuki

ki he 'akau? ² Ko e me'a ni pe 'oku ou fie 'ilo 'iate kimoutolu, na'a mou ma'u 'ae Laumālie 'i he ngaahi ngāue 'oe fono, pe 'i he fanongo 'i he tui? ³ 'Oku pehē koā ho'omou vale? Kuo mou kamata 'i he Laumālie, pea kuo fakahaohaoa eni 'akimoutolu 'e he kakano? ⁴ Kuo mou kātaki ta'e'aonga 'ae ngaahi me'a lahi? 'O kapau 'oku kei ta'e'aonga. ⁵ Ko ia ia kuo ne foaki kiate kimoutolu 'ae Laumālie, 'o ne fai 'ae ngaahi me'a mana kiate kimoutolu, 'oku ne fai ia 'i he ngaahi ngāue 'oe fono, pe 'i he fanongo 'i he tui? ⁶ 'O hangē ko e tui 'a 'Epalahame, ki he 'Otua, "Pea na'e lau ia kiate ia ko e mā'oni'oni." ⁷ Ko ia ke mou 'ilo ko kinautolu 'oku 'i he tui, ko e fānau 'akinautolu 'a 'Epalahame. ⁸ Pea 'i he tomu'a 'ilo 'e he tohi, 'e fakatonuhia 'e he 'Otua 'ae Senitaile 'i he tui, na'e malanga'aki 'ae ongoongolelei 'i mu'a kia 'Epalahame, 'o ne pehē, "E monū'ia 'iate koe 'ae ngaahi pule'anga kotoa pē." ⁹ Ko ia ko kinautolu 'oku 'i he tui, 'oku tāpuekina fakataha mo 'Epalahame angatonu. ¹⁰ He ko kinautolu kotoa pē 'oku 'i he ngaahi ngāue 'oe fono, 'oku mo'ulaloa 'i he mala'ia: he kuo tohi, "Oku mala'ia kotoa pē 'oku 'ikai tu'uma'u aipē 'i he ngaahi me'a kotoa pē kuo tohi 'i he tohi 'oe fono ke fai ia." ¹¹ Ka 'oku ha māhina mai, 'oku 'ikai ha taha 'e fakatonuhia 'e he fono 'i he 'ao 'oe 'Otua: koe'uhi, "E mo'ui 'ae tonuhia 'i he tui." ¹² Pea 'oku 'ikai mei he tui 'ae fono: ka, "Ko ia ia 'oku ne fai ia 'e mo'ui ai." ¹³ Na'e huhu'i 'akitautolu 'e Kalaisi mei he mala'ia 'oe fono, ko 'ene hoko ko e mala'ia koe'uhi ko kitautolu: he kuo tohi, "Oku mala'ia kotoa pē 'oku tautau ki he 'akau." ¹⁴ Koe'uhi ke hoko 'ae tāpuaki 'a 'Epalahame ki he kakai Senitaile foki 'ia Sisu Kalaisi; pea ke ma'u 'ekitautolu 'ae tala'ofa

ki he Laumālie 'i he tui. ¹⁵ E kāinga, 'oku ou lea 'o taau pe mo e tangata; Kapau ko e fefuakava'aki 'ae tangata pe, ka kuo ma'u ia, 'e 'ikai ha taha 'e fakata'e'aonga ia, pe fakalahi ki ai. ¹⁶ Ko eni, na'e fai 'ae ngaahi tala'ofa kia 'Epalahame mo hono hako. 'Oku 'ikai pehē 'e ia, Pea ki he "ngaahi hako," 'o hangē ko e me'a 'i he tokolahi; kae hangē ko e me'a 'i he tokotaha pe, Pea ki ho "hako," pea ko Kalaisi ia. ¹⁷ Pea ko 'eku lea eni, ko e fuakava 'ia Kalaisi, na'e fakamo'oni ki ai 'i mu'a 'e he 'Otua, 'oku 'ikai fa'a fai 'e he fono ke faka'ikai'i ia, koe'uhi ke ne fakata'eaonga'i 'ae tala'ofa, he na'e ki mui ia 'i he ta'u 'e fāngeau ma tolungofulu. ¹⁸ He kapau 'oku mei he fono 'ae tofi'a, 'oku 'ikai ai 'i he tala'ofa: ka na'e foaki ia 'e he 'Otua kia 'Epalahame 'i he tala'ofa. ¹⁹ Pea tā koe'uma'a 'ae fono? Na'e fakalahi 'aki ia ko e me'a 'i he angahala, kae'oua ke hoko e tala'ofa; pea na'e tauhi ia 'e he kau 'āngelo ki he nima 'oe fakalaloa. ²⁰ Ko eni, 'oku 'ikai ai ha fakalaloa, koe'uhi ko e tokotaha pe, ka 'oku taha pe 'ae 'Otua. ²¹ Pea ka ko ia, pea 'oku kau kehe 'ae fono mo e ngaahi tala'ofa 'ae 'Otua? 'Ikai 'aupito: he ka ne fokotu'u ha fono 'e fa'a foaki 'ae mo'ui, pehē 'e hoko mo'oni 'ae fakatonuhia 'i he fono ko ia. ²² Ka 'oku fakahā 'e he tohi kuo mo'ulaloa kotoa pē ki he angahala, koe'uhi ke foaki ai 'ae tala'ofa 'i he tui, kia Sisu Kalaisi kiate kitautolu 'oku tui. ²³ Ka 'i he te'eki hoko mai 'ae tui, na'e mo'ua 'akitautolu 'o mo'ulaloa 'i he fono, 'o mo'ua ki he tui 'aia 'e toki fakahā 'amui. ²⁴ Pea ko ia ko hotau takiaki'i 'ae fono kia Kalaisi, koe'uhi ke fakatonuhia 'akitautolu 'e he tui. ²⁵ Kae hili 'ae hoko mai 'oe tui, 'oku 'ikai te tau kei mo'ulaloa ki ha takiaki. ²⁶ He ko e fānau

‘ae ‘Otua ‘akimoutolu kotoa pē ‘i he tui kia Kalaisi Sisu. ²⁷ He ko kimoutolu kotoa pē kuo papitaiso kia Kalaisi, kuo mou ‘ai ‘a Kalaisi. ²⁸ Pea ‘oku ‘ikai ai ha Siu pe Kiliki, ‘oku ‘ikai ha pōpula pe ha tau‘atāina, ‘oku ‘ikai ha tangata pe ha fefine: ka ‘oku mou taha pe kotoa pē ‘ia Kalaisi Sisu. ²⁹ Pea kapau ‘oku ‘a Kalaisi ‘akimoutolu, pea ta koe hako ‘o ‘Epalahame ‘akimoutolu, pea koe fānau hoko ‘o fakatatau mo e tala‘ofa.

4

1 Na'e mo'ulaloa ki he fono 'ae kakai kotoa pē 'o a'u ki he hā'ele mai 'a Kalaisi, 'o hangē 'oku mo'ulaloa 'ae foha hoko kae'oua ke motu'a. 5 Ka na'e fakatau'atāina 'akitautolu 'e Kalaisi mei he fono: 7 Ko ia 'oku 'ikai ai ke tau kei tamaio'eiki ki ai. 14 'Oku manatu 'e Paula 'enau 'uluaki 'ofa kiate ia, mo 'ene 'ofa 'a'ana kiate kinautolu. 22 Pea ne fakahā ko e fānau 'akitautolu 'a 'Epalahame mei he fefine tau'atāina.

¹ Ko eni, ‘oku ou pehē, Ko e foha hoko ‘i he‘ene kei tamasi‘i, neongo ‘oku ‘eiki ia ki he me‘a kotoa pē, ‘oku ‘ikai si‘i fai kehekehe ia mo e tamaio‘eiki; ² Ka ‘oku mo‘ulaloa ia ki he kau takiaki mo e kau tauhi, kae‘oua ke hokosia ‘ae kuonga kuo kotofa ‘e he tamai. ³ ‘Oku pehē pe ‘akitautolu, na‘a tau kei si‘i, pea tau nofo tokilalo ki he ngaahi ‘uluaki me‘a ‘oe māmani; ⁴ Ka ‘i he hokosia mai hono kakato ‘oe kuonga, na‘e tuku atu ai ‘e he ‘Otua hono ‘Alo, ke fanau‘i ‘e he fefine, pea fanau‘i ia ‘o mo‘ulaloa ‘i he fono, ⁵ Ke huhu‘i ‘akinautolu na‘e mo‘ulaloa ki he fono, koe‘uhi ke tau ma‘u ai ‘ae ohi ‘oe ngaahi foha. ⁶ Pea koe‘uhi ko e ngaahi foha ‘akimoutolu,

kuo fekau atu ai 'e he 'Otua 'ae Laumālie 'o hono 'Alo ki homou loto, 'oku tangi, "Aapa, Tamai." ⁷ Ko ia 'oku 'ikai ai te ke kei tamaio'eiki, ka ko e foha; pea kapau ko e foha, ko e foha hoko 'oe 'Otua 'ia Kalaisi. ⁸ Ka 'i he kuonga ko ia na'e 'ikai te mou 'ilo'i 'ae 'Otua, na'a mou tauhi 'akinautolu 'aia 'oku 'ikai si'i ko e 'otua mo'oni. ⁹ Ka ko eni, hili ho'omou 'ilo 'ae 'Otua, pe ko e 'ilo 'akimoutolu 'e he 'Otua, 'oku fēfē ho'omou toe tafoki ki he ngaahi 'uluaki me'a vaivai mo masiva, 'aia 'oku mou holi ke mou toe pōpula ki ai? ¹⁰ 'Oku mou tauhi 'ae ngaahi 'aho, mo e ngaahi māhina, mo e ngaahi fa'ahita'u, mo e ngaahi ta'u. ¹¹ 'Oku ou manavahē kiate kimoutolu, telia na'a kuo ta'e'aonga 'eku ngāue kiate kimoutolu. ¹² E kāinga, 'oku ou fakakolekole kiate kimoutolu, ke mou hangē ko au; he 'oku ou hangē ko kimoutolu: 'oku 'ikai si'i te mou fai ha kovi kiate au. ¹³ 'Oku mou 'ilo, na'aku malanga'aki 'ae ongoongolelei kiate kimoutolu 'i mu'a 'i he sino vaivai. ¹⁴ Pea ko hoku 'ahi'ahi, 'aia na'e 'i hoku sino, na'e 'ikai te mou fehi'a pe si'aki ai au; ka na'a mou ma'u au 'o hangē ko e 'āngelo 'ae 'Otua, pea hangē ko Kalaisi Sisu. ¹⁵ Pea kofa'ā ai 'ae monū'ia na'a mou lea ki ai? He 'oku ou fakamo'oni kiate kimoutolu, ka ne fa'a fai, pehē, ne mou to'o mai homou mata, ke foaki kiate au. ¹⁶ Pea kuo u hoko au ko homou fili koā, ko e me'a 'i he'eku tala 'ae mo'oni kiate kimoutolu? ¹⁷ 'Oku nau 'ofa feinga kiate kimoutolu, ka 'oku 'ikai lelei; 'io, ko honau loto ke fakamavae 'akimoutolu, ka mou 'ofa feinga pe kiate kinautolu. ¹⁸ Ka 'oku lelei ke fai feinga ma'uaipē 'i he me'a lelei, kae'oua na'a ngata 'i he'eku 'iate kimoutolu. ¹⁹ A 'eku fānau

si'i, 'aia 'oku ou toe langā ai kae'oua ke tupu 'a Kalaisi 'iate kimoutolu, ²⁰ 'Amusiaange eni kuo u 'iate kimoutolu, pea ke u liliu hoku le'o; he 'oku ou puputu'u telia 'akimoutolu. ²¹ Tala mai kiate au, 'akimoutolu 'oku holi ke mou mo'ulaloa ki he fono, 'ikai 'oku mou fanongo ki he fono? ²² He kuo tohi, na'e toko ua 'ae foha 'o 'Epalahame, ko e tokotaha 'i he fefine pōpula, pea ko e tokotaha 'i he fefine tau'atāina. ²³ Ka ko ia na'e 'oe fefine pōpula, na'e tupu ia fakatangata pe; ka ko ia 'oe fefine tau'atāina, na'e 'i he tala'ofa ia. ²⁴ Ko e fakatātā 'ae ongo me'a ko ia: he ko e fuakava eni 'e ua; ko e taha mei he mo'unga ko Sainai, 'aia 'oku fānau ki he pōpula, ko Ekaa ia. ²⁵ He ko e Ekaa ni, ko e mo'unga ko Sainai ia 'i 'Alepea, pea 'oku hangē ko Selūsalema 'aia 'oku ai ni, pea 'oku pōpula ia mo 'ene fānau. ²⁶ Ka ko Selūsalema 'oku 'i 'olunga, 'oku tau'atāina ia, 'aia ko e fa'ē 'atautolu kotoa pē. ²⁷ He kuo tohi, "Fiefia, 'a koe ko e pa'a, na'e 'ikai ke fānau; ke hiki ho le'o 'o kalanga, 'a koe na'e 'ikai ke langā he 'oku tokolahi 'aupito 'ae fānau 'o ia na'e si'aki 'iate ia 'oku ai hono husepāniti." ²⁸ Pea ko eni, 'e kāinga, ko e fānau 'ae tala'ofa 'akitautolu, 'o hangē ko 'Aisake. ²⁹ Kae hangē ko 'ena, ko ia na'e tupu fakatangata pe, na'a ne fakatanga 'aia na'e 'oe Laumālie, pea 'oku kei pehē ni. ³⁰ Ka ko e hā 'ae lea 'oe tohi? "Kapusi kitu'a 'ae fefine pōpula mo 'ene tama: koe'uhi 'e 'ikai hoko fakataha 'ae tama 'ae fefine pōpula mo e tama 'ae fefine 'oku tau'atāina." ³¹ Kō ia, 'e kāinga, 'oku 'ikai ko e fānau 'akitautolu 'ae fefine pōpula, ka ko e tau'atāina.

5

1 'Oku ne tokoni ke nau tu'uma'u 'i he'enau tau'atāina, 3 Pea 'oua te nau fai 'ae kamu: 13 Kae 'ofa mu'a, 'aia ko e lahi ia 'oe fono. 19 'Oku ne lau fakalautelau 'ae ngaahi ngāue 'oe kakano, 22 Mo e ngaahi fua 'oe Laumālie Mā'oni'oni, 25 Pea ne enginaki ke nau 'a'eva 'i he Laumālie.

1 Ko ia, tu'uma'u 'i he tau'atāina 'aia kuo fakatau'atāina ai 'akitautolu 'e Kalaisi, pea 'oua na'a toe 'efihia 'i he ha'amonga 'oe pōpula. 2 Vakai, ko au Paula, 'oku ou tala kiate kimoutolu, kapau te mou kamu, 'e 'ikai 'aonga si'i 'a Kalaisi kiate kimoutolu. 3 He 'oku ou toe fakapapau ki he tangata kotoa pē kuo kamu, 'oku totonu ke ne fai 'ae fono kotoa pē. 4 Kuo fakata'e'aonga 'a Kalaisi kiate kimoutolu, 'akimoutolu kotoa pē kuo fakatonuhia 'e he fono; kuo hinga 'akimoutolu mei he 'ofa. 5 He 'oku tau tatali 'i he Laumālie ki he 'amanaki lelei 'oe fakatonuhia 'i he tui. 6 He 'oku 'ikai 'aonga si'i 'ia Kalaisi Sisu 'ae kamu, pe 'ae ta'ekamu: ka ko e tui 'oku ngāue 'i he 'ofa. 7 Na'a mou lele lelei; ko hai na'a ne ta'ofi 'akimoutolu ke 'oua na'a mou talangofua ki he mo'oni? 8 'Oku 'ikai meiate ia na'a ne ui 'akimoutolu 'ae tui ngofua ni. 9 "Ko e me'a si'i fakatupu 'oku ne fakatupu 'ae takaonga kotoa." 10 'Oku ou falala atu kiate kimoutolu 'i he 'Eiki, ke 'oua te mou loto kehe: ka ko ia 'oku ne veuveuki 'akimoutolu, 'e fua pē 'e ia hono tautea, neongo pe ko hai ia. 11 Pea ko au, 'e kāinga, kapau 'oku ou kei malanga'aki 'ae kamu, ko e hā 'oku kei fakatanga ai au? Ka ko ia, pea tā kuo ngata hono ongokovi 'oe 'akau 'o Kalaisi. 12 'Amusiaange 'eau kuo tu'usi 'akinautolu 'oku veuveuki 'akimoutolu.

¹³ He kuo ui 'akimoutolu, 'e kāinga, ki he tau'atāina; kae'oua na'a me'a ngāue'aki 'ae tau'atāina ke fai fakakakano, kae fetauhi'aki 'akimoutolu 'i he 'ofa. ¹⁴ He 'oku fakamo'oni 'ae fono kotoa pē 'i he lea ko eni 'e taha, "Ke ke 'ofa ki ho kaungā'api 'o hangē pe ko koe." ¹⁵ Ka mou ka fetoutou fe'ū'uusi'aki, mo fetoutou fefolo'aki 'akimoutolu, vakai telia na'a mou fetoutou fefaka'auha'aki pe 'akimoutolu. ¹⁶ Ka 'oku ou pehē, Mou 'a'eva 'i he Laumālie, pea 'e 'ikai te mou fai ai ki he holi 'oe kakano. ¹⁷ He 'oku holi tu'u 'ae kakano ki he Laumālie, mo e Laumālie ki he kakano: pea 'oku fai kehekehe 'akinaua ni, ko e taha ki he taha: ko ia 'oku 'ikai ai te mou fa'a fai 'aia 'oku mou loto ki ai. ¹⁸ Kapau 'oku takiekina 'akimoutolu 'e he Laumālie, 'oku 'ikai te mou mo'ulaloa ki he fono. ¹⁹ Pea 'oku hā mai 'ae ngaahi ngāue 'ae kakano, ko eni ia; Ko e tono fefine, mo e fe'auaki, mo e ta'ema'a, mo e fakalielia, ²⁰ Mo e tauhi tamapua, mo e fie mana, mo e taufehi'a, mo e feke'ike'i, mo e fefielahi'aki, mo e lili, mo e fe'ite'itani, mo e mavahevahe, mo e ngaahi hē, ²¹ Mo e femeheka'aki, mo e fefakapo'aki, mo e fa'a kona, mo e ngaahi kātōanga kai, mo e ngaahi me'a pehē ni: 'aia 'oku ou tomu'a tala ni kiate kimoutolu, 'o hangē ko 'eku tala 'i he kuonga kuo hili, ko kinautolu 'oku fai 'ae ngaahi me'a pehē, 'e 'ikai te nau lava'i 'ae pule'anga 'oe 'Otua. ²² Ka ko e fua 'oe Laumālie, ko e 'ofa, mo e fiefia, mo e melino, mo e kātaki fuoloa, mo e angavaivai, mo e angalelei, mo e tui, ²³ Mo e angamalū, mo e ta'ekona: pea 'oku 'ikai ha fono ke ta'ofi eni. ²⁴ Pea ko kinautolu 'oku 'a Kalaisi, kuo nau tutuki ki he 'akau 'ae kakano mo hono ngaahi

‘ofa mo hono ngaahi holi. ²⁵ Kapau ‘oku tau mo‘ui ‘i he Laumālie, ketau ‘a‘eva foki ‘i he Laumālie. ²⁶ ‘Oua na‘a tau holi ki he fakamālō launoa, ‘o fefakalotokovi‘aki pe ‘akitautolu, ‘o femeheka‘aki pe ‘akitautolu.

6

1 ‘Oku ne ako ke nau ‘ofa ki he kāinga kuo hekea, 2 Pea nau fetoutou fefua‘aki honau ngaahi kavenga: 6 Ke nau ‘ofa ki honau kau tauhi, 9 Pea ‘oua na‘a fiu ‘i he fai lelei. 12 ‘Oku ne fakahā ‘ae loto ‘okinautolu ‘oku malanga‘aki ‘ae kamu. 14 ‘Oku ‘ikai polepole ‘a Paula ‘i ha me‘a ‘e taha, kae ‘i he ‘akau ‘o Kalaisi.

¹ ‘E Kāinga, kapau ‘e mo‘ua ha tangata ‘i ha kovi, ko kimoutolu ‘oku fakalaumālie, fakamo‘ui ia ‘i he loto angavaivai; mo ke tokanga‘i koe, telia na‘a fakatauvele‘i ko e foki. ² Mou fetoutou fefua‘aki ho‘omou kavenga, pea fakamo‘oni ai ki he fono ‘a Kalaisi. ³ He kapau ‘oku mahalo ‘e ha taha ko ha me‘a ia, ka ‘oku ‘ikai, ‘oku ne kākaa‘i ‘e ia ia. ⁴ Kae tuku ke ‘ahi‘ahi ‘e he tangata taki taha ‘ene ngāue ‘a‘ana, pea te ne toki ma‘u ai ‘ae fiefia ‘iate ia pe, kae ‘ikai ‘i ha taha kehe. ⁵ Koe‘uhi ‘e taki taha fua ‘ene kavenga ‘a‘ana. ⁶ Ko ia kuo akonekina ‘i he folofola, ke ne foaki ‘ae me‘a ‘aonga kotoa pē kiate ia ‘oku akonaki. ⁷ ‘Oua na‘a kākaa‘i ‘akimoutolu; ‘oku ‘ikai fa‘a kākaa‘i ‘ae ‘Otua: he ko ia ‘oku tūtuu‘i ‘e he tangata, ko ia te ne utu foki. ⁸ He ko ia ‘oku tūtuu‘i ki hono kakano, te ne utu ‘i he kakano ‘ae ‘auha; ka ko ia ‘oku tūtuu‘i ki he Laumālie, te ne utu ‘i he Laumālie ‘ae mo‘ui ta‘engata. ⁹ Pea ke ‘oua na‘a tau fiu ‘i he fai lelei: he te tau utu ‘i hono fa‘ahita‘u totonu, ‘o kapau ‘e ‘ikai te tau vaivai. ¹⁰ Ko ia, pea ‘i he‘etau ma‘u ha faingamālie, ke tau

fai lelei ki he kakai kotoa pē, kae 'āsili pe kiate kinautolu 'oku 'i he fale 'oe tui. ¹¹ 'Oku mou mama ki he tohi lahi kuo u tohi atu kiate kimoutolu 'aki hoku nima 'o'oku. ¹² Ko kinautolu 'oku holi ke matamatalelei fakakakano pe, 'oku nau fakaloto'i 'akimoutolu ke mou kamu; telia na'a fakatanga'i 'akinautolu koe'uhi ko e 'akau 'o Kalaisi. ¹³ He ko kinautolu kuo kamu, 'oku 'ikai te nau fai ki he fono; ka 'oku nau holi ke mou kamu, koe'uhi ke nau polepole ai 'i homou kakano. ¹⁴ Kae mama'o mo au 'ae polepole, ka 'i he 'akau pe 'o hotau 'Eiki ko Sisu Kalaisi, 'aia kuo tutuki ai ke mate 'a māmani kiate au, mo au ki māmani. ¹⁵ He 'oku 'ikai 'aonga si'i 'ia Kalaisi Sisu 'ae kamu, pe 'ae ta'ekamu, ka ko e fakafo'ou. ¹⁶ Pea ko kinautolu 'oku 'a'eva 'o taau mo e me'a fua ni, ke 'iate kinautolu 'ae monū'ia, mo e 'alo'ofa, pea ki he 'Isileli 'oe 'Otua. ¹⁷ Ke ngata mei heni, ke 'oua na'a fakamamahi'i au 'e ha taha: he 'oku ou fua 'i hoku sino 'ae ngaahi faka'ilonga 'oe 'Eiki ko Sisu. ¹⁸ 'E kāinga, ke 'i homou laumālie 'ae 'ofa 'a hotau 'Eiki ko Sisu Kalaisi. 'Emeni.

KO E TOHI TAPU KĀTOA
The Holy Bible in the Tongan language of Tonga,
Revised West Version

Public Domain

Language: Tongan

Translation by: James Baxley

Cover and title page artist: Kitione Vailea

Digital editions and layout: Michael Johnson

Web site: <https://ebible.org/ton/>

Translator support: <https://worldoutreach.org/325>

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 30 Nov 2021

2362cc12-5c8d-5627-ad4b-c1c163858892